

RZEMIEŚLNIK POMORSKI

TYGODNIK GOSPODARCZY

Fundacja Domu Rzemiosła

W dniu 4 maja 1947 r. na ogólnopolskim zjeździe prezesów i dyrektorów izb rzemieślniczych powołano do życia Fundację Domu Rzemiosła, zatwierdzoną następnie przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu w dniu 7 czerwca 1947 r. Założycielami byli: Związek Izb Rzemieślniczych R. P., wszystkie izby rzemieślnicze, Zakład Doskonalenia Rzemiosła we Wrocławiu i w Warszawie oraz Centrala Zakładów Doskonalenia Rzemiosła R. P. Założenie Fundacji nastąpiło w celu zrealizowania intencji i uchwały rzemiosła polskiego, objawionej na IV ogólnopolskim kongresie w Bydgoszczy — usunięcia śladu pobytu okupanta w Polsce i dania wyrazu twórczego współdziałania rzemiosła polskiego w odbudowie stolicy (art. 1 statutu Fundacji). Celem zaś fundacji „jest wzniesienie na terenie m. st. Warszawy zespołu budowli, przeznaczonych na cele rzemiosła polskiego w szerszym zakresie, zaspokajających ogólne potrzeby trwania i rozwoju rzemiosła”.

W wykonaniu tego założenia został wybrany teren położony między ulicami Miodową, Kapitulną i Podwałę jako miejsce budowy. Teren ten historycznie związany jest z rzemiosłem od najdawniejszych lat. Przed wojną tam też mieściła się siedziba Związku Rzemieślników Chrześcijan R. P. Teren uzyskany przez Fundację obejmuje około 7.000 m² powierzchni i dzięki swemu położeniu przy trzech ulicach daje możliwość odpowiedniego ukształtowania całego zespołu. I tak od strony ul. Miodowej w odbudowanym pałacu Chodkiewiczów znajdują swe pomieszczenia: Związek Izb Rzemieślniczych R. P., Izba Rzemieślnicza Warszawska, sala zjazdowa, redakcja „Rzemiosła” i sale klubowe, od ulicy Kapitulnej zarządy cechów warszawskich, Bank Spółdzielczy Rzemieślników i ewentualnie Rzemieślnicza Centrala Zaopatrzenia i Zbytu, od strony ul. Podwałę — Zakład Doskonalenia Rzemiosła ze wszystkimi pracowniami, warsztatami i innymi urządzeniami pomocniczymi. Budynek

wewnętrzny przeznaczony jest na bursę uczniowską, hotel i urządzenia gospodarcze.

Potrzebne do wykonania tych założeń fundusze tworzą: wkłady fundacyjne organizacji, związków i cechów rzemieślniczych, dobrowolne składki miesięczne rzemieślników, dobrowolne ofiary składane przy podaniach i zaświadczeniach, ofiary rzeczowe i świadczenia osobiste rzemiosła, dotacje organizacji samorządowych, kredyty państwowe.

Władzami Fundacji są: walne zebranie, zarząd, komisje: organizacyjno-propagandowa, techniczna i finansowa oraz komisja rewizyjna.

W skład zarządu wchodzi obecnie: prezes — poseł Julian Sadłowski, prezesi: poseł Stanisław Dobosz, dyrektor Jan Mencil (również zastępca skarbnika), skarbnik — prezes Jan Chowańczak (zarazem przewodniczący Komisji Finansowej), sekretarz generalny — adw. Ignacy Chabielski, zastępca sekretarza generalnego — adw. Jerzy Gniewiewski, przewodniczący Kom. Organ. Propagandowej — prezes Wacław Wojciechowski, prezes Komisji Technicznej — prezes Henryk Leman, członkowie — prezes Stan. Cretti, dyrektor Tomasz Roszkowski, prezes Wiktor Chrostowski, dyrektor Polujkis.

Budowa:

Program budowy podzielony został na etapy: 1947—1948 r. — odbudowa pałacu Chodkiewiczów, stan surowy części budynku od ul. Podwałę; 1949 r. wykończenie narożnika przy pałacu Chodkiewiczów, wykończenie części budynku od ul. Podwałę, stan surowy reszty budynku od ul. Podwałę, przygotowanie budowy od ul. Kapitulnej; 1950 r. wykończenie reszty budynku od ul. Podwałę, częściowe wykończenie budynku od ulicy Kapitulnej; 1951 r. — całkowite wykończenie budynku od ulicy Kapitulnej, stan surowy budynku wewnętrzne-

go; 1952 r. — wykończenie całości zespołu budowli.

Przystępując do rozgruzowania terenu i przygotowania go do budowy, Fundacja uzyskała od Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy przyrzeczenie przyznania prawa wieczystej dzierżawy całego terenu. Użytko także odpowiednio uznanie potrzeb i przeznaczenie terenu w planach zabudowy Warszawy na grunty użyteczności publicznej. To też w ramach miesiąca odbudowy Warszawy w r. 1947 i rzemieślnicy warszawscy zaczęli budowę swego Domu Rzemiosła, odgruzowując teren.

Obecnie zabytkowy budynek pałacu Chodkiewiczów przy ul. Miodowej 14 jest wzniesiony w stanie surowym i Fundacja przystępuje do jego wykończenia. Zaczynają się roboty instalacyjne. Równocześnie przystępuje się do budowy narożnego budynku mieszczącego salę zjazdową na 300 osób i resztę pokoi biurowych. Po przeciwnej stronie przy ul. Podwałę zaczyna się uprzątnięcie terenu dla budynku Zakładu Doskonalenia Rzemiosła w Warszawie.

Pałac Chodkiewiczów — dawna siedziba Związku Rzemieślników Chrześcijan R. P. — został odbudowany w swym zabytkowym charakterze w XVIII w. i otrzymał wewnątrz częściowo zabytkowe, a częściowo przystosowane do użytkowego charakteru lokale. W budynku tym skupią się organizacje samorządowe — rzemieślnicze. W jego podziemiach w salach klubowych, rzemieślnik znajdzie miejsce na godziwą rozrywkę, gazety czy książki i miejsce, gdzie będzie mógł wymienić swe myśli z kolegą, miejsce gdzie będzie mógł spożyć posiłek w gronie swych towarzyszy. Narożny budynek przy pałacu Chodkiewiczów to głównie dwupiętrowa sala zjazdowa dla wszelkich zebrań, zjazdów i konferencji w skali ogólnopolskiej. W niej rzemiosło polskie, czy poszczególne jego części będą kształtowały swoją działalność i tory swojej pracy.

Budynek przy ul. Kapitulnej stworzy zbiorowy warsztat pracy organizacyjnej cechów warszawskich, da bezpośredni kontakt wszystkim branzom. Obecność zaś w nim Banku Rzemieślniczego i placówki zakupu i sprzedaży dla rzemiosła utworzy centralny punkt życia rzemiosła.

Ulica Podwale stanie się domeną zawodowego kształcenia przyszłego pokolenia rzemieślniczego. Doskonalenie się w fachu, zdobycie wiedzy i jej pogłębienie w najidealniejszych warunkach — jest zadaniem ulicy Podwale. Wreszcie bursa dla uczniów i skromny hotel dla przyjezdnych w budynku wewnętrznym zamkną ten ośrodek ułatwiający warunki pracy i życia rzemieślnika.

Finanse:

Zarząd Fundacji stanął na stanowisku, że podstawą finansową Fundacji musi być stały, comiesięczny wpływ drobnych opłat, składek i ofiar. Fundacja zaapelowała poprzez ogólne zjazdy, Związek Izb Rzemieślniczych, Zarządy Izb i wszelkie organizacje rzemieślnicze o jak najwyższy udział całego rzemiosła w akcji zbiórkowej. Całe zorganizowane rzemiosło polskie powzięło uchwały opodatkowania się miesięcznymi 20-złotowymi składkami (przy składkach cechowych) na rzecz Fundacji Domu Rzemiosła. Składki te stworzą wkład fundacyjny każdego cechu. W miarę wpływów każde 50.000 zł zebrane przez cech daje 1 wkład fundacyjny — 1 cegiełkę Fundacji Domu Rzemiosła (w najbliższym czasie zaczniemy ich druk i rozsyłanie), dającą prawo do 1-go głosu na walnym zebraniu Fundacji. Są jednak cechy silniejsze finansowo, których obowiązkiem winno być wypłacenie ponadto dodatkowych wkładów fundacyjnych z funduszy cechowych. Ale nie tylko cechy biorą i powinny brać udział w gromadzeniu funduszy, — wszelkie organizacje rzemieślnicze, a więc Izby Rzemieślnicze, Zakłady Doskonalenia Rzemiosła, Spółdzielnie Rzemieślnicze, Banki Rzemieślnicze, Centrale i czasopisma rzemieślnicze.

Drugim źródłem wpływów są wydane przez Fundację znaczki w odcinkach 500 zł, 50 zł, 20 zł. Zgodnie z uchwałami ogólnopolskimi Fundacja stanęła na stanowisku, że każde zaświadczenie, każda czynność Izby, Cechu, czy organizacji rzemieślniczej, każde podanie, pismo, rachunek rzemieślnika do tych instytucji powinny zawierać znaczek Fundacji Domu Rzemiosła. Każdy Zarząd Cechu i organizacji rzemieślniczej powinien ustalić odpowiednie stawki opłat pobieranych w znaczkach na rzecz Fundacji. Jeżeli organizacja czy cech nie posiada u siebie znaczków, winni się zwrócić do swojej Izby Rzemieślniczej lub bezpośrednio do Fundacji Domu Rzemiosła (Warszawa, ul. Zgoda 1) i uzyskane kwoty choćby zaliczkowo wpłacać na konto Fundacji, Domu Rzemiosła w Warszawie w P. K. O. w Warszawie nr I — 6625.

Jednak nie na wszystkich terenach akcja Fundacji jest należycie rozumiana. Ilustruje to poniższe zestawienie dotychczasowych wpłat na wkłady fundacyjne i ze znaczków (wg. stanu na dzień 17 czerwca 1948 r.):

Wpłacający	Wkład fundacyjny	Znaczki
1. Izba Rzemieślnicza w Warszawie	5.800.000,—	186.000,—
Cechy Warszawskie	435.464,—	45.170,—
Pow. Związki Cechów	338.880,—	141.498,—
2. Izba Rzemieślnicza w Białymstoku	50.000,—	51.300,—
Cechy Białostockie	472.758,—	—
3. Izba Rzemieślnicza w Bydgoszczy	500.000,—	—
4. Izba Rzemieślnicza w Gdańsku	299.000,—	—
5. Izba Rzemieślnicza w Katowicach	500.000,—	—
Cechy Katowickie	21.390,—	—
6. Izba Rzemieślnicza w Kielcach	50.000,—	—
7. Izba Rzemieślnicza w Krakowie	100.000,—	—
Cechy Krakowskie	35.000,—	—
8. Izba Rzemieślnicza w Lublinie	100.000,—	14.400,—
Pow. Związki Cechów w Lublinie	—	29.700,—
9. Izba Rzemieślnicza w Łodzi	958.680,—	254.850,—
Cechy i Spółdz. Włókno w Łodzi	400.000,—	—
10. Izba Rzemieślnicza w Olsztynie	50.000,—	—
11. Izba Rzemieślnicza w Poznaniu	200.000,—	—
12. Izba Rzemieślnicza w Rzeszowie	100.000,—	—
Cechy jarosławskie	12.271,—	—
13. Izba Rzemieślnicza w Szczecinie	50.000,—	200.000,—
14. Izba Rzemieślnicza we Wrocławiu	200.000,—	—
Cech zbiorowy Zary, woj. wrocławskie	30.600,—	—
15. Związek Izb Rzemieślniczych W-wa	2.050.000,—	—
16. Rzemieślnicza Centrala Zaopatrzenia i Zbytu	15.050.000,—	—
17. Zakład Doskonalenia Rzemiosła w Warszawie	50.000,—	—
18. Zakład Doskonalenia Rzemiosła w Łodzi	100.000,—	—
19. Zw. Kupców i Rzemieślników we Francji	300.000,—	—
Razem	28.154.043,—	923.018,—

Wpływy z innych źródeł:

1. Pożyczka Nacz. Rady Odbudowy Warszawy	25.000.000,—
2. Dotacje Skarbu Państwa	7.000.000,—
3. Dary — różne	222.722,—
Razem	32.222.722,—

Z wszystkich powyższych wpływów wydatkowano do chwili obecnej:

1. Budowa	21.661.532,49
2. Organizacja	707.544,—
3. Administracja	621.609,40
Razem	22.990.685,89

Ponieważ program robót w roku bieżącym przewiduje wydatkowanie kwoty około 60.000.000 zł, a obecnie Fundacja rozporządza sumą około 40.000.000 zł intensywność zbierania funduszy jest szczególnie

napląca. Toteż żaden rzemieślnik i żadna organizacja rzemieślnicza nie powinna dopuścić do wstrzymania robót i niemożności zrealizowania określonych zamierzeń.

Rzemieślnicy w akcji kiermaszowej na Wystawie Z. O.

Jak donosi biuletyn z Wrocławskiej Izby Przem.-Handl. na terenie Wystawy Ziemi Odczytanych w dziale „B” w bezpośrednim sąsiedztwie z „Wesołym Miasteczkiem” i pawilonem rzemiosła i przemysłu wybudowane będzie specjalne miasteczko kiermaszowe. W 22 malowniczych kioskach o powierzchni nie przekraczającej 25 m² każdy, ustawionych w elipsie, odbywać się będzie sprzedaż wszelkiego rodzaju drobnych pamiątek produkcji wszystkich sektorów. Cztery spośród tych kiosków zajęte będą przez rzemiosło. Rzemieślnicy będą mogli sprzedawać w nich swoje wyroby, zwłaszcza wyprodukowane specjalnie na Wystawę jak np. albumy pamiątkowe, drobne wyroby skórzane, zabawki, pocztówki itp. Sprzedaż tych wyrobów zajmie się Wrocławski Oddział Rzemieślniczej Centrali Za-

opatrzona i Zbytu na warunkach komisowych t. zn. rzemieślnicy będą dostarczać swoje wyroby, a w miarę ich sprzedaży będą otrzymywali za nie swą należność.

Surowiec do wyrobu tych przedmiotów przewidziany jest ze specjalnych przydziałów.

Wszyscy zatem rzemieślnicy, których interesuje tego rodzaju sprzedaż, powinni we własnym interesie niezwłocznie sporządzić dokładne zapotrzebowanie na potrzebne im do produkcji surowce i po dokładnym umotywowaniu jak najszybciej przesać go do Izby Rzemieślniczej, aby ta mogła im na czas zapewnić dostawę potrzebnego materiału.

Po bliższe informacje i wskazówki należy się zwracać do Oddziału Rzemieślniczej Centrali Zaopatrzenia i Zbytu we Wrocławiu (pl. Muzealny 16).

WIADOMOŚCI POMORSKIEJ IZBY RZEMIEŚLNICZEJ

Nowe zarządy Okręgowych Zw. Cechów objęły urzędowanie

W dniu 15 bm. odbyło się nadzwyczajne zebranie Pomorskiej Izby Rzemieślniczej, poświęcone wprowadzeniu w urzędowania komisarycznych Zarządów Okręgowych Związków Cechów.

W obecności delegata Ministra Przemysłu i Handlu ob. inż. Czesława Buczyńskiego — naczeln. Woj. Wydz. Przemysłowego, zagał zebranie prezes Pomorskiej Izby Rzemieślniczej ob. Wiktor Kuczma.

Po powitaniu zebranych w komplecie członków komisarycznych zarządów wszystkich pięciu okręgowych związków, prezes Kuczma odebrał od nich przysiężenie, że będą rze-

telnie i ofiarnie pracować dla dobra rzemiosła Polskiego.

Dalszą odprawę prowadził dyrektor Izby Rzemieślniczej ob. Józef Werno, udzielając komisarycznym zarządom wskazówek technicznych co do ich wstępnych prac po objęciu urzędowania.

Z dniem wczorajszym przestały zatem urzędować powiatowe związki cechów na Pomorzu.

Organizacyjne cechy zrzeszone są w okręgowych związkach cechów, a w poszczególnych powiatach istnieć będą ekspozytury okręgowych związków.

Przed rejestracją rzemiosła na Pomorzu

W dniu 12 bm. odbyła się w Pomorskiej Izbie Rzemieślniczej odprawa przewodniczących i kierowników powiatowych związków cechów z całego Pomorza. W odprawie uczestniczyli przedstawiciele wszystkich 18 pow. zw. cechów.

Przedmiotem obrad były sprawy: wprowadzenia w życie nowej listy rzemiosł, siatki cechów według nowej nomenklatury, rozporządzenie o przymusie cechowym i o okręgowych związkach cechów oraz o technicznym przeprowadzeniu rejestracji rzemiosła, która da podstawi do wprowadzenia w życie nowej struktury rzemiosła.

Odprawę zagał wiceprezes Izby p. Osiniński z Torunia. Wstępne przemówienie wygłosił dyr. Izby p. Werno. Dalszą odprawę prowadzili wicedyrektor Izby p. Cieszyński oraz nacz. Wydz. Ekon.-Socjalnego p. mgr Pohl.

Zarządy komisaryczne okręgowych Zw. Cechów na Pomorzu

Decyzją Ministerstwa Przemysłu i Handlu powołane zostały zarządy komisaryczne Okręgowych Związków Cechów na Pomorzu. Na terenie działalności Pomorskiej Izby Rzemieślniczej mianowane zostały następujące zarządy:

Zarząd Okręgowego Zw. Cechów w Bydgoszczy

Prezes — Henryk Łukaszewski, I. wiceprez. — Jan Świątek, II wiceprez. — Felicjan Tarczyński. Członkowie zarządu: Jan Jajoszyński i Jan Pawlak.

Okręgowy Związek Cechów w Toruniu

Prezes — Walerian Owczarek, I. wicepr. — Piotr Żak, II. wiceprez. — Leon Piotrowski. Członkowie zarządu — Karol Boładz i Roman Bandrowski.

Zarząd w Chojnicach

Prezes — Kilian Troka, I. wiceprezes — Bolesław Joachimczyk, II. wiceprezes — Antoni Landowski, Członkowie zarządu — Tomasz Szyca i Franciszek Krzesiak.

W Grudziądzu

Prezes — Józef Augustyniak, I. wiceprez. — Edmund Pawlus, II. wiceprez. — Franciszek Jankowski. Członkowie Zarządu: Florian Fengerski i Józef Rutkowski.

Okręgowy Zarząd we Włocławku

Prezes — Leopold Gadomski, I. wiceprez. — Henryk Zimecki, II. wiceprez. — Władysław Świński. Członkowie zarządu — Hieronim Oster i Józef Ludwikowski.

Stan rzemiosła na Pomorzu

W ciągu roku 1947 wydano na Pomorzu 2.971 nowych kart rzemieślniczych i 39 koncesji.

Likwidacji uległy w tym czasie 523 warsztaty.

Ogółem w dniu 1. 1. 1948 istniały na Pomorzu 11.234 warsztaty rzemieślnicze, posiadające karty rzemieślnicze względnie koncesje.

Koszty urządzania stoisk na targach

Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że wydatki ponoszone przez przedsiębiorstwa w związku z urządzeniem na targach międzynarodowych i wystawach na terenie Polski stoisk likwidowanych po zakończeniu imprezy i nie mających charakteru trwałej inwestycji, uznawać należy przy ustalaniu podstaw wymiaru podatku dochodowego za koszty uzyskania przychodów w rozumieniu art. 10 dekretu z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym.

Zaopatrzenie rzemiosła

Od dnia 1 marca rb. zmieniony został system zaopatrzenia rzemiosła. Rzemiosło otrzymuje surowiec do produkcji tylko i wyłącznie za pośrednictwem cechów, związków cechowych oraz Rzemieślniczej Centrali Zaopatrzenia i Zbytu. W okresie od 1 stycznia br. Rzemieślnicza Centrala Zaopatrzenia i Zbytu otrzymała z Centrali Przemysłu Skórzanego i rozprowadziła wśród samodzielnych warsztatów rzemieślniczych w całej Polsce 62 kg tys. skór twardych i 9.300 m² skór miękkich.

Warsztaty rzemieślnicze zegarmistrzowskie otrzymały po raz pierwszy za pośrednictwem Rzemieślniczej Centrali Zaopatrzenia i Zbytu części do zegarków i narzędzia zegarmistrzowskie wartości ok. 25 mil. zł sprowadzone ze Szwajcarii. Nadszedł także częściowo już drugi transport tego rodzaju części i narzędzi; obecnie przeprowadza się rozdział pomiędzy warsztaty. Na II kwartał przewidziany jest import dalszych 600 kg części do zegarków i narzędzi zegarmistrzowskich. Ponadto importuje się obecnie słomę ryżową w ilości ok. 70 tys. kg. Brak tego surowca odczuwało silnie rzemiosło szczerkarskie.

Przekształcenie Rzemieślniczej Centrali Zaopatrzenia i Zbytu na centralę spółdzielczo-państwową

W dniu 8 lipca br. odbył się w Warszawie walny zjazd Rzemieślniczej Centrali Zaopatrzenia i Zbytu, wspólnej organizacji Izb Rzemieślniczych R. P. Sp. z o. o. W zjeździe tym uczestniczyli również przedstawiciele Izby Pomorskiej. Na zjeździe uchwalono przekształcenie tej spółki na Centralę Spółdzielczo-Państwową na podstawie art. 17 ustawy z dnia 21 maja br. o centralach spółdzielczo-państwowych. Walne zgromadzenie zwróciło się do Ministra Przemysłu i Handlu o akceptowanie przekształcenia spółki na Centralę o kapitale państwowym, proponując jednocześnie nada-

nie nowej instytucji nazwy: „Rzemieślnicza Centrala Zaopatrzenia i Zbytu — Centrala Spółdzielczo-Państwowa dla Rzemieślniczych Spółdzielni Pomocniczych“. Odszkodowanie ze Skarbu Państwa postanowiono przekazać w 75% na odbudowę gmachu Centrum Szkolenia Rzemiosła w Szczecinie, a w 25% na cele rozbudowy zakładów doskonalenia rzemiosła. Suma odszkodowania wynosić będzie ok. 200 milionów złotych.

Samorząd rzemieślniczy wykazał w ten sposób troskę o rozwój rzemiosła, przekazując całą sumę na cele szkoleniowe.

O wzbogacenie naszej wiedzy

APEL DO RZEMIOSŁA

Pragnąc udostępnić społeczeństwu polskiemu zdobycze wiedzy i nauki Związku Radzieckiego, Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, podjęło prace wydawnicze w języku polskim tłumaczeń książek rosyjskich z różnych dziedzin nauki i kultury.

Dotkliwie odczuwamy głód dobrej książki, szczególnie w zakresie wiedzy praktycznej, nakłania nas do jak najbardziej wydawniczo poparcia tej akcji przez dostarczenie Towarzystwu Przyjaźni Polsko-Radzieckiej potrzebnych na ten cel funduszy.

Jeśli każdy światły obywatel doceniający należycie znaczenie książki, złoży drobny chociaż datek na ten cel, jeśli stworzymy odpowiednie na ten cel fundusze, to w kró-

kim czasie wzbogacimy naszą literaturę naukową i praktyczną szeregiem cennych książek wydanych w oparciu o bogatą literaturę radziecką.

Minister sprawiedliwości ob. Świątkowski kierujący tą wielką akcją, zaapelował między innymi również do rzemiosła polskiego o poparcie prac Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej nad wzbogaceniem bibliotek polskich, przez przeprowadzenie zbiórki pieniężnej na ten cel wśród szerokich rzesz rzemieślniczych.

Niewątpliwie rzemiosło polskie nie odmówi poparcia prac o tak wielkim znaczeniu dla rozwoju naszej kultury.

Zmiana przepisów o księгах handlowych, uproszczonych i podatkowych

Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej nr 31 z dnia 30. VI. br. pod poz. 208 zawiera Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 17. VI. br., w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 31 X. 1946 r. o księгах handlowych, uproszczonych i podatkowych, wydane co do § 1 pktk. 1) — 5) w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Nasamprzód należy podkreślić, że prowadzący księgi handlowe obowiązany jest prowadzić kontrolę, która ujawnić ma codziennie wszelkie zmiany zarówno ilościowo jak i wartościowo, bądź tylko ilościowo w przychodzie i rozchodzie i stan, odrębnie dla każdego rodzaju lub grupy, następujących przedmiotów:

a) towarów nabytych w celu dalszej odsprzedaży, b) surowców, półwyrobów i materiałów pomocniczych, nabytych do produkcji, c) wytworzonych wyrobów, półwyrobów i produktów ubocznych. W porozumieniu z samorządem gospodarczym i Ministerstwem Przemysłu i Handlu, Ministerstwo Skarbu sporządzi wykazy grup przedsiębiorstw i rodzaje towarów itd., których dotyczy kontrola ilościowa. Wykazy zostaną ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu. Drobna sprzedaż różnorodnych towarów konsumentom oraz nieznaczny zakup materiałów pomocniczych w stosunku do kosztów wytwarzania może nie obejmować kontrola ilościowa. Dyrekcje izb skarbowych mogą na uzasadniony wniosek zwalniać od obowiązku prowadzenia księgi ilościowej w całości lub częściowo. Prośbę należy wnieść nie później niż na miesiąc przed rozpoczęciem okresu rachunkowego. Prowadzący księgi handlowe obowiązani są sporządzić dzienny raport kasowy, obejmujący stan początkowy i końcowy kasy oraz wszystkie wpływy i wydatki danego dnia. Raport może być sporządzony na osobnych kartach, bądź w księdze kasowej. Na dowód zgodności ze stanem rzeczywistym, każdy raport powinien być podpisany codziennie przez osobę odpowiedzialną za stan kasy. Sprzedaż powinna być udowodniona dziennym zestawieniem, sporządzonym przez sprzedającego. Zestawienie powinno zawierać poszczególne kwoty sprzedaży, a wpis następuje w chwili sprzedaży. Zestawienia te powinny być ponumerowane i ujęte w osobną

dla każdego sprzedającego oprawioną księgę, zaświadczoną przez urząd skarbowy. Zestawienia sprzedaży powinny być zsumowane codziennie i podpisane przez sprzedającego. Księgowość handlowa lub uproszczona podatnika powinna ujawnić bieżąco codziennie **wszystkie** dokonane transakcje, a więc nie tylko gotówkowe, ale także bezgotówkowe. Jeżeli księgi kasowe wzgl. raporty kasowe nie zawierają osobnej kolumny na obroty kredytowe, przelewy bankowe itd., należy zaprowadzić taką kolumnę wzgl. posługiwać się raportami obrotów, które można nabyć w urzędach skarbowych. Można także zaprowadzić specjalną księgę dla tych obrotów i zaszciości. Zaksięgowanie na odpowiednich kontach w zurnalu musi nastąpić w ciągu dwóch tygodni. W razie choroby, urlopu itp. księgowego, władza podatkowa I inst. na podanie podatnika może zezwolić na zaległość w księgowaniu poza okres dwóch tygodni. Prowadzący księgi obowiązani są przechowywać wszystkie dokumenty i pisma, otrzymane i wysyłane w związku z działalnością przedsiębiorstwa.

Sprzedaż towarów powinna być wykazywana na koncie sprzedaży, a nie na ogólnym koncie towarowym. Przy sprzedaży towarów w większych ilościach lub też do dalszej odsprzedaży lub przeróbek i jednocześnie drobnej sprzedaży konsumentom, należy tę ostatnią transakcję księgować na odrębnym koncie.

Osobna księga ewidencyjna powinna zawierać przyjęcie surowców, półwyrobów lub towarów do dalszej przeróbki lub obrótki i oddanie ich po wykonanych czynnościach, przy czym ujawnienie powinno nastąpić codziennie.

Sprawa prowadzenia ksiąg podatkowych została już w poprzednich numerach „Rzemieślnika” dostatecznie wyjaśniona. Zwraca się uwagę na dokładne sporządzanie remanentów (zapas materiałów, surowców itd.) pod względem ilościowym i wartościowym, bo często zachodzą wypadki stwierdzenia uchybień przez organa urzędów skarbowych. Nieakuratność ta występuje w szczególności przy drobnych i mało wartościowych przedmiotach i pociąga za sobą ujemne skutki. Zmiana przepisów o księгах weszła w życie z dniem 1 lipca br.

F. W-ki.

Dnia 9 lipca 1948 roku zmarł nagle w Toruniu przeżywszy lat 64

ś. p.

Metody Winiarski

powszechnie znany mistrz ślusarski, b. długoletni przewodniczący komisji egzaminacyjnej i członek zarządu Cechu Ślusarskiego w Toruniu.

W Zmarłym tracimy wartościowego fachowca-wynalazcę i kolegę, który poświęcił wiele lat ofiarnej i owocnej pracy dla dobra naszej organizacji.

Pamięć o Nim zawsze pozostanie wśród nas.

Cześć Jego pamięci!

ZARZĄD CECHU ŚLUSARSKIEGO
w Toruniu

Kacik piekarski

Sw. Klemens — Patron piekarzy, Apostoł Warszawy

Błog. Klemens Maria Hofbaner urodził się dnia 26 grudnia 1751 r. na ziemi sło-wiańskiej, pod berłem austriackim w miasteczku Tasowicé niedaleko Znoimu na Morawie w diecezji Berneńskiej.

Tego samego dnia, w którym się narodził, zanieśono go do łuckiego (Brück) klasztoru Norbertanów, gdzie w kościele M. Boskiej został ochrzczonym i otrzymał imię Jan, które później jak zobaczymy zamieniono na Klemens.

Jego ojciec Paweł Hofbaner nazywał się właściwie Dworzak. Były to jednak czasy, kiedy niemczono nielitościwie imiona i nazwiska słowiańskie: z Dworzaka więc zrobiono Hofbaner.

Paweł Hofbaner był rzeźnikiem w Tasowicach; mając też kawałek gruntu, sam chętnie pracował na roli i dzieci do rolnictwa zaprawiał.

Klemens, najmłodszy z pięciorga dzieci, zaledwie pół siódma roku liczył, kiedy go

ojciec odumart. Pierwszym więc wychowaniem chłopca pokierowała matka.

Maria Hofbaner z domu Steer była jedną z owych mężnych niewiast, które gotują dla Kościoła świętych i dla ojczyzny bohaterów. W ten sam dzień, kiedy złożyła męża do grobu, stawivszy syna pod krzyżem, wskazała na Chrystusa ukrzyżowanego i powiedziała Klemensowi: „odtąd Ten będzie twoim Ojcem; tak się zachowuj, ażebyś się we wszystkim Jemu przypodobiał”!

Nie były to czcze słowa. Pochodziły one z duszy matki pełnej wiary; trafiły też do duszy syna. Matka wpajała zasady moralności, uczciwości, religii. Modlitwą i pracą zapełnione było młode życie sieroty. Pragnął być kapłanem.

W klasztorze Norbertanów otrzymał pracę jako czeladnik piekarski i to mu uprzyśtępniło zbliżenie się do swego ideału.

Uprosił aby pozwolono mu się uczyć po za pracą. Zaskarbił sobie miłość przełożonych — opat klasztoru kazał go kształcić.

W Wiedniu uczy się teologii — po czym wstępuje na uniwersytet.

Zostaje wyświęcony.

Odbywa pielgrzymkę do Rzymu — prowadzi życie pustelnicze.

Ten był piekarz — syn rzeźnika — rozdaje wśród ludu chleb Boży.

Piekarzel! Ten wyjątkowy wasz Patron nie robił cudów. Jego cudami była ofiarna praca dla ludu. Św. Klemens opiekuje się nędzarami, sierotami.

Choć nie Polak z rodu, był pobratymiec nasz, Słowianin; a większą część apostołskiego swojego życia, naszemu narodowi poświęcił.

Ukochał Warszawę, pracował w niej gorliwie i długo, został za tę gorliwość wypędzony — ten, który najwięcej umiłował Polskę.

(c. d. n.).

Aleksander Wojciechowski.

Działalność rzemiosła

Wojewódzki Związek Cechów Krawieckich obradował w Bydgoszczy

Sprawy zawodowe, a w szczególności nowe cenniki ustalone przez Woj. Komisję Cennikową były przyczyną, że starsi cechów krawieckich województwa pomorskiego zebraли się w niedzielę dnia 11 lipca do Bydgoszczy na konferencję. Z 18 cechów tylko dwa nie były zastąpione. Świadczy to o wielkim zainteresowaniu się sprawą cenników. Toteż istotnie były one jednym z głównych tematów obrad.

Konferencję zagałi prezes Izby p. Kuczma, który do prezydium powołał: pp. Mikołajskiego — Bydgoszcz, Owczarzaka — Toruń, Gałęzę z Włocławka. Referat zasadniczy wygłosił dyr. Izby Rzemieślniczej p. Werno, który zapoznał zebranych z ostatnio ogłoszonymi przepisami w sprawie przymusowych cechów i okręgowych związków cechów. Prelegent stwierdził, że władze nasze stopniowo i systematycznie realizują postulaty uchwalone na kongresie rzemiosła, jaki odbył się w r. 1946 w Bydgoszczy. Nie wystarczy jednak, że rzemiosło otrzymało przymusowe cechy. Intensywną współpracą dopiero może na miejsce cechów wolnych stworzyć komórkę fachową, która będzie miała właściwy wpływ na ukształtowanie warunków egzystencji w rzemiośle. Uaktywnienie rzemiosła tak pod względem or-

ganizacyjnym, gospodarczym, a także upolitycznieniu się rzemiosła są nieodzownymi warunkami dla obrony interesów poszczególnych warsztatów.

Dalszym punktem porządku obrad był referat prezesa Izby p. Kuczmy, który przedstawił zebranym przebieg stopniowego realizowania przepisów odnośnie ustalenia cen maksymalnych za usługi w rzemiośle krawieckim. Prelegent analizował poziom ustalonych cen i stwierdził, że nie w każdym wypadku pokrywają one koszty własne.

W bardzo ożywionej dyskusji prawie wszyscy obecni żalili się na postępowanie niższych władz i lokalnych kom. cennikowych, które nie tylko wbrew opinii cechów zmieniły przedłożone kalkulacje, ale ponadto nie uwzględniły słusznych wniosków cechów odnośnie przydzielenia poszczególnych zakładów do kategorii plac.

W konkluzji zebrani jednogłośnie uchwalili wystąpić do Biura Cen przy Min. Przem. i Handlu z memoriałem, odzwierciedlającym wytworzony stan, niekorzystny dla zawodu krawieckiego.

W wolnych głosach omawiano sprawy podatkowe, w szczególności domiary.

Na tym zebranie skończono.

Z Lęborka

Uroczystość rzemiosła lęborskiego

Zapowiedziana na dzień 4 lipca rb. uroczystość poświęcenia sztandaru zrzeszonego rzemiosła lęborskiego, wypadła nadszperzenie dobrze. Znakomicie.

W dniu tym przy udziale przedstawicieli władz i b. licznie przybyłych gości oraz delegacji braci rzemieślniczej innych miast, w asyście 12 bratnich sztandarów, pochód z orkiestrą na czele, ruszył ulicami Lęborka do kościoła parafialnego św. Jakuba, gdzie odbyła się msza św.

Po uprzednim wygłoszeniu kazania okolicznościowego, ks. proboszcz Hodukiewicz dokonał poświęcenia sztandaru, a po odśpiewaniu pieśni „Ojczyznę wolną — pobłogosław Panie”, opuszczono świątynię.

Ładna pogoda i niemniej pogodny nastrój uczestników, olbrzymi sznur szeregów biorących udział delegacji, członków i gości, — tak dawno nie spotykanego obchodu — również przy dźwiękach marszów orkiestry, wszyscy udali się do sali gmachu Zw. Uczestn. Walki Zbr. o Niep. i Dem. przy ul. Zwycięstwa nr 4, gdzie też odbyła się uroczysta akademia.

Po zaproszeniu do stołu prezydijskiego ob. zastępcę starosty, prezesa Izby Rzem. ob. J. Langiewiczza, dyr. Izby Rzem. J. Golańskiego

i przedstawicieli del. i związków, starszy cechów ob. Ignacy Pochylski zagajając witał przedstawicieli władz, delegacje, członków i gości.

Kronikę cechową i akt erekcyjny odczytał kol. A. Wojciechowski, po czym nastąpiły przemówienia, a następnie wręczenie sztandaru chorążemu ob. Rosińskiemu Stanisławowi, odbierając uroczyste ślubowanie.

Następuje wbijanie gwoździ i wpisywanie się do księgi pamiątkowej.

Szczególnie podniosło chwili przeżywaną, gdy zebrani tłumnie w olbrzymiej sali, przy wórze orkiestry, odśpiewali „Rotę” — a każde słowo tak dobitnie odzwierciedlało uczucia polskości tu na Ziemi Odzyskanej.

Z kolei wręczono dyplomy uznania za wybitną pracę przy organizowaniu rzemiosła na lut. terenie, — po czym odczytano pisma gratulacyjne.

Wspólny obiadek nalepiej zadokumentował sympatie i życzliwe nastawienie ludzi, których praca każdego dnia zająbia się nieskończenie.

Zaś na uwieńczenie wspólnoty — wleczorem o godz. 18 odbyła się zabawa taneczna w wyz. wym. sali.

A. W.

Szewstwo woj. pomorskiego utworzyło Branżowy Związek Cechów

Starania niektórych cechów szewców i cholewkarzy, by utworzyć branżowy wojewódzki związek cechów dla uzgodnienia spraw zawodowych i ich obrony znalazły nareszcie realizację.

Z inicjatywy Cechu Szewców i Cholewkarzy w Bydgoszczy odbył się w dniu 2 lipca w Bydgoszczy zjazd delegatów cechów szewców i cholewkarzy. Z 19 istniejących cechów 14 było reprezentowanych przez 30 delegatów.

Zebranie zagałi starszy cechów p. Przybylski. Zebraniu przewodniczył w. dyr. Jan Cieszyński. Na porządku obrad znajdowały się

tylko dwie sprawy i to: sprawa cenników oraz utworzenia związku.

W sprawach cennikowych zabral w obszernym referacie głos w. dyr. Izby Rzemieślniczej p. Cieszyński, wyjaśniając przepisy prawne i zarządzenia władz oraz co w tym okresie już przygotowano. Po referacie przedyskutowano szczegółowo: czas pracy, potrzebny do wykonywania poszczególnych prac objętych cennikiem, analizowano koszty produkcyjne i ilość materiałów potrzebnych do napraw zarówno dla zawodu szewskiego, jak i cholewkarzkiego.

W drugim punkcie porządku obrad uchwalono po krótkiej dyskusji jednogłośnie utwo-

wienie Woj. Związku Cechów Szewców i Cholewkarzy. Do komitetu organizacyjnego wybrano pp.: Przybylski — Bydgoszcz, Szulc — Bydgoszcz, Gryzio — Toruń, Dyzelski — Włocławek i Witkowski — Nakło.

Komitetowi polecono przestać cechom odwrótnie materiał, jaki uzgodniony został odnośnie kalkulacji cen. Każdy cech zobowiązano na pokrycie kosztów związanych z organizowaniem związku przestać do sekretariatu jednorazowo: 1.000,— zł, jeżeli cech liczy do 75 członków, 2.000,— zł, jeżeli liczy ponad 75 członków.

Sekretariat prowadzi tymczasem Cech Szewców i Cholewkarzy w Bydgoszczy, ul. Poznańska 4.

Polecono komitetowi organizacyjnemu wysłusować do właściwych władz odpowiedni memoriał.

Na tym zjazd zakończono.

Chcesz punktualnie

i bez przerwy otrzymywać

„Rzemieślnika Pomorskiego“

opłacaj regularnie za abonament

Nadzwyczajne zebranie Cechu Krawców w Toruniu

Pod przewodnictwem starszego cechów p. Owczarzaka odbyło się w piątek, dnia 2 lipca br. nadzwyczajne zebranie cechu krawieckiego w Toruniu.

Tematem obrad był kurs kroju, jaki urządził dla swoich członków cech pod kierownictwem wykładowcy z Warszawy. Zgłosiło się 54 uczestników.

Dalszym punktem obrad był referat wicedyr. Izby Rzemieślniczej Jana Cieszyńskiego na temat: „O czym należy pamiętać przy przyjmowaniu uczniów w naukę rzemiosła”? Referat wywołał obszerną i na wysokim poziomie stojącą dyskusję, podczas której referent udzielił wszelkich wyjaśnień.

W komunikatach omawiany był udział w „Dniach Torunia”, odbyć się mających w pierwszych dniach września. Wybrano osobną komisję, która przygotuje szczegóły.

Na tym zakończono zebranie, w którym brało udział około 100 członków.

W uzupełnieniu

W numerze 27 „Rzemieślnika Pomorskiego” w kronice Cechu Elektryków w Bydgoszczy, zamieszczonej z okazji poświęcenia sztandaru, zakradł się błąd. Mianowicie w spisie urzędującego obecnie zarządu pominięto nazwisko skarbnika, którym jest p. Franciszek Graczkowski. P. Graczkowskiego za to pominięcie, wynikłe z błędu w maszynopisie, przepraszamy.

Redakcja.

Wyjaśnienie

W związku z zamieszczoną w poprzednim numerze notatką p.t. „Nowe przepisy o księgach handlowych i uproszczonych” wyjaśniamy, że obowiązek prowadzenia dziennych zestawień sprzedaży dotyczy takich jedynie przedsiębiorstw, które prowadzą księgi handlowe, nie zaś księgi uproszczone.

SKRZYŃKA ZAPYTAŃ

1. Z jakich materiałów należy wykonać dobrą tablicę szkolną przy braku linoleum i sklejk liściastej?

2. Jaki jest przebieg pracy malarskiej przy malowaniu tablic szkolnych przy zastosowaniu sklejk w wypadku żądania roboty gwarantowanej? Proszę podać źródła nabycia dobrych materiałów, zwłaszcza lakieru do tablic szkolnych.

3. Przy dzisiejszym ogólnym braku suchego drzewa stolarskiego proszę podać sposób urządzenia suszarni drzewa, licząc się z możliwościami przedsiębiorcy.

Odpowiedź.

Redakcja nie jest w możliwości na te pytania odpowiedzieć. Apelujemy do czytelników, aby zechcieli przysłać nam odpowiedź.

Zagubione dokumenty

Unieważniam zaginione świadectwo złożonego egzaminu czeladniczego w rzemiośle krawieckim w dniu 15 kwietnia 1929 w Wąbrzeźnie, na nazwisko Schwarc Zapałowski Jan, urodzony 7 czerwca 1909 w Kowalewie, pow. Wąbrzeźno.

Unieważniam zaginione świadectwo złożonego egzaminu czeladniczego w rzemiośle murarskim, w dniu 30 marca 1933 w Kościerzynie, na nazwisko Schwarc Alfons, urodzony 17 stycznia 1913 w Skarszewach, pow. Kościerzyna.

J. A. DRAŻKOWSKI i S-ka

BYDGOSZCZ, UL. WYZWOLENIA 1

(przy Placu Ign. Daszyńskiego)

Polecamy:

podszewki i przybory krawieckie

Firma nagrodzona brązowym medalem na Wystawie Przem., Rzem. i Handlu w Bydgoszczy

URZĄDZENIA, PRZYBORY I MATERIAŁY DO SPAWANIA

Wytwornice do acetylenu

Reduktory do tlenu i acetylenu

Palniki do spawania i cięcia

Paleczki do spawania żelaza, żeliwa i miedzi

Proszki do spawania aluminium, mosiądzu i żeliwa

Masę do oczyszczania acetylenu

Okulary ochronne dla spawaczy

Węgiel drzewny bukowy

Karbid

Spawarki obrotowe do spawania łukiem elektrycznym

Spawarki transformatorowe, do spawania łukiem elektrycznym

Elektrody powlekane do spawania żelaza, stali i żeliwa

Maski ochronne dla spawaczy

Uchwyty do elektrod

poleca

SPAWOTECHNIKA - BYDGOSZCZ, Podolska 31 - Telefon 12-57

Egzaminy mistrzowskie w Bydgoszczy

Ślusarze — 4. 5. 1948 r.

Borchardt Franciszek, Bydgoszcz
Kamerduła Henryk, Janikowo
Kąkolewski Wincenty, Nakło n. N.
Kłós Bernard, Janikowo
Stasek Brunon, Fordon
Wardziński Bronisław, Bydgoszcz

Tokarze — 4. 5. 1948 r.

Pieprzyk Władysław, Bydgoszcz

Kotlarze w miedzi — 4. 5. 1948 r.

Pawliaczyk Aleksander, Bydgoszcz

Murarze — 8. 5. 1948 r.

Michalski Józef, Rypin
Łazarski Antoni, Bydgoszcz

Cieśle — 8. 5. 1948 r.

Jędykiewicz Józef, Krotoszyn

Ryłownicy — 12. 5. 1948 r.

Gündel Jerzy, Bydgoszcz

Zegarmistrzowie — 12. 5. 1948 r.

Jurkiewicz Teodor, Wysoka

Murarze — 15. 5. 1948 r.

Alicki Jan, Lniano
Babiński Jan, Chojnice
Czekalski Stefan, Bydgoszcz
Duliński Jan, Sępólno
Grzella Ignacy, Drzycim
Należyty Bronisław, Bydgoszcz

Cieśle — 15. 5. 1948 r.

Piechocki Jan, Bydgoszcz

Piekarze — 20. 5. 1948 r.

Balcer Władysław, Więcbork
Jaśtak Jan, Bydgoszcz
Kaczmarek Marian, Kcynia
Koperski Kazimierz, Bydgoszcz
Szwede Alfons, Kościerzyn Wielki
Smoczyński Edward, Nowe

Młynarze — 26. 5. 1948 r.

Przewoski Edmund, Leśno
Rozwadowski Kazimierz, Wielkie Radowiska
Skierkowski Władysław, Sypniewo
Stenke August, Wieck

Ślusarze samochodowi — 15. 5. 1948 r.

Michalak Jan, Bydgoszcz
Orłowski Jan, Grudziądz
Piotrowicz Jerzy, Bydgoszcz

Zaopatrzenie rzemiosła

Rzemieślnicza Centrala Zaopatrzenia i Zbytu, rozprowadziła wśród samodzielnych warsztatów rzemieślniczych w całej Polsce w rb. 62 tys. skór twardych i 9.300 m kw skór miękkich.

Warsztaty rzemieślnicze zegarmistrzowskie otrzymały w tym czasie części do zegarków i narzędzia zegarmistrzowskie wartości 25 mil. zł. Na II kwartał rb. przewidywany jest import dalszych 600 kg części i narzędzi zegarmistrzowskich. Poza tym dla rzemiosła szrotkarskiego importuje się obecnie 70 tys. kg słomy ryżowej.

Przez oświatę zawodową do podniesienia poziomu zawodowego rzemiosła

**1a węgiel bukowy
1a kłt szklarski**

poleca

Marian Rzekięcki

BYDGOSZCZ

ul. Emilii Plater 17

WYŁĄCZNE PRAWO SPRZEDAŻY maszyn i urządzeń „ADREMA“

na woj. Pomorskie i Pomorsko-Zachodnie
powierzyliśmy

Firmie SKARBONKIEWICZ

Zakłady Reperacyjne Maszyn Biurowych

Centrala Bydgoszcz, Pomorska 53, Tel. 30-15

Filia Elbląg, Królewiecka 55, Tel. 17-77

Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe
„CELES“ Sp. z og. odp.
Generalne Przedstawicielstwo na Polskę fabryki

Warszawa, ul. Poznańska 26, tel. 88-4-4
Warsztaty, wylacznia kiesz. obsluga techniczna na
miejscu w Bydgoszczy

Zezwala się na przedruk artykułów z podaniem źródła.

„Rzemieślnik Pomorski“ — redaguje kolegiura. Wydawca: Związek Cechów w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska 10

Redakcja i Administracja: Bydgoszcz, Jagiellońska 10, tel. 24-63. Administracja przyjmuje interesantów codz. od godz. 10 do 13.

Redakcja czynna codziennie (oprócz soboty) od godz. 10 do 12-tej.

Abonament: miesięcznie — 50 zł, kwartalnie — 150 zł.

Konto czekowe PKO Bydgoszcz VI-340

Ceny ogłoszeń: 15 zł za 1 mm 1-szpaltowy.

Drukarnia Spółdz. Wyd. „Zryw“ z o. u Bydgoszcz — 5372 - E-487399